

Espoon suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma

LIITE 2 Perusopetusta täydentävä romanikieli

LIITE 3 Perusopetusta täydentävä oppilaan oman äidinkieli

Sisällys

LIITE 2 Perusopetusta täydentävä romanikieli	3
LIITE 3 Perusopetusta täydentävä oppilaan oma äidinkieli	17

LIITE 2 Perusopetusta täydentävä romanikieli

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoaan sekä ilmaisemaan itseään romanikielellä yksin ja yhdessä	S1 Harjoitellaan kuuntelua, ääntämistä ja suullista ilmaisua nimeämällä ympäristöä, esineitä ja asioita romanikielellä.	Harjoitellaan leikin ja laulujen avulla, konkreettisilla materiaaleilla. Lausutaan kieltä yhdessä ja yksitellen. Kuunnellaan satuja. Suullinen ilmaisu painottuu romanikielen opiskelussa.	L2
T2 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja, vuoropuhelua ja keskustelua käyttäen apuna puhekuplaharjoituksia, kuvia, pariharjoituksia ja draamaa. Keskustellaan kertomuksista, kerrotaan tarinoita, pelataan lautapelejä ja kommunikoidaan romanikielellä.	L2
T3 kannustaa oppilasta kehittämään romanikielen peruslukutaitoaan sekä sana- ja käsitevarantoaan	S2 Harjoitellaan lukemista tutustumalla kertoviin ja kuvaaviin teksteihin ja keskustellaan ja jaetaan kokemuksia niistä. Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.	Harjoitellaan kirjaimia, äänteitä, tavuja ja lyhyitä sanoja.	L1, L4
T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa erilaisista teksteistä keskustelemiseen ajatusten ja kokemusten jakamiseksi	S2 kuten tavoitteen T3 kohdalla	Esitellään romanikielistä kirjallisuutta, luetaan satuja, kannustetaan kirjaston käyttöön. Käsitellään opettajan ääneen lukemaa tekstiä yhdessä.	L2, L4
T5 innostaa oppilasta romanikielisten tekstien tuottamiseen monimediaisissa	S3 Tutustutaan romanikielen kirjoitusjärjestelmän ominaispiirteisiin ja opitaan tuottamaan isot ja pienet kirjaimet.	Harjoitellaan kirjaimia, tavuja, sanoja. Oma tuottaminen esimerkiksi trage-ton -menetelmän avulla.	L1, L5

oppimisympäristöissä	Harjoitellaan tekstin tuottamista yksin ja yhdessä sekä keskustellaan teksteistä harjoitellen palautteen antamista ja saamista.	Käytetään sähköisiä oppimisalustoja. Kiinnitetään huomiota romanikielen erityispiirteisiin. Harjoitellaan näppäimistön käyttöä.	
T6 ohjata oppilasta tutustumaan romanikielen kirjoitustapaan sekä edistämään kirjoittamisen perustaitoja	S3 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Harjoitellaan romanikielen erityiskirjaimien kirjoittamista.	L2, L5
T7 rohkaista oppilasta arvostamaan romanikieltä ja vahvistamaan tietämystään romanien kerronta- ja kulttuuriperinteestä	S4 Pohditaan romanikielen merkitystä itselle, perheelle, lähipiirille ja koululle. Tutustutaan romanien kerronta- ja kulttuuriperinteeseen hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan paikallista romaniyhteisöä. Rohkaistaan käyttämään romanikieltä ja tutustumaan romanikieliseen kulttuuritarjontaan.	Keskustellaan kielen ja kulttuurin merkityksestä omassa yhteisössä. Käytetään apuna kuvia ja sähköistä materiaalia.	L2
T8 innostaa oppilasta käyttämään romanikieltä kielitaidon mukaan koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa	S4 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Rohkaistaan romanikielen käyttöön, osallistutaan kulttuuritarjontaan mahdollisuuksien mukaan. Vanhempien ja isovanhempien perimätiedon hyödyntäminen. Kotien kanssa tehtävä yhteistyö.	L2, L7

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoaan sekä ilmaisemaan itseään romanikielellä yksin ja yhdessä	S1 Harjoitellaan kuuntelua, ääntämistä ja suullista ilmaisua nimeämällä ympäristöä, esineitä ja asioita romanikielellä.	Harjoitellaan leikin ja laulujen avulla, konkreettisilla materiaaleilla. Harjoitellaan tuottamaan kokonaislauseita vuorovaikutustilanteissa. Suullinen ilmaisu on keskiössä romanikielen opiskelussa.	L2
T2 kannustaa oppilasta kielen ja	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Harjoitellaan vuoropuhelua,	L2

mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen		keskustelua ja vuorovaikutustaitoja. Välineinä käytetään puhekuplaharjoituksia, kuvia, pariharjoituksia ja draamaa. Keksitään tarinoihin loppuja ja keksitään yhdessä kertomuksia.	
T3 kannustaa oppilasta kehittämään romanikielen peruslukutaitoaan sekä sana- ja käsitevarantoaan	S2 Harjoitellaan lukemista tutustumalla kertoviin ja kuvaaviin teksteihin ja keskustellaan ja jaetaan kokemuksia niistä. Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.	Harjoitellaan lukemista lausetasolla. Keskustellaan sanojen erilaisista merkityksistä romanikielen eri murteissa.	L1, L4
T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa erilaisista teksteistä keskustelemiseen ajatusten ja kokemusten jakamiseksi	S2 kuten tavoitteen T3 kohdalla	Kannustetaan oppilasta tutkimaan erilaisia tekstejä kuten satuja, kertomuksia ja asiatekstiä. Luetaan satuja, kertomuksia ja romanien historiaa.	L2, L4
T5 innostaa oppilasta romanikielisten tekstien tuottamiseen monimediaisissa oppimisympäristöissä	S3 Tutustutaan romanikielen kirjoitusjärjestelmän ominaispiirteisiin ja opitaan tuottamaan isot ja pienet kirjaimet. Harjoitellaan tekstin tuottamista yksin ja yhdessä sekä keskustellaan teksteistä harjoitellen palautteen antamista ja saamista.	Harjoitellaan lauseiden kirjoittamista, kiinnitetään huomiota isoihin ja pieniin alkukirjaimiin, säilytetään lapsen into kirjoittaa esimerkiksi trageton-menetelmällä. Käytetään sähköisiä oppimisalustoja. Vahvistetaan näppäintaitoja.	L1, L5
T6 ohjata oppilasta tutustumaan romanikielen kirjoitustapaan sekä edistämään kirjoittamisen perustaitoja	S3 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Harjoitellaan romanikielen erityiskirjaimien kirjoittamista.	L2, L5

T7 rohkaista oppilasta arvostamaan romanikieltä ja vahvistamaan tietämystään romanien kerronta- ja kulttuuriperinteestä	S4 Pohditaan romanikielen merkitystä itselle, perheelle, lähipiirille ja koululle. Tutustutaan romanien kerronta- ja kulttuuriperinteeseen hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan paikallista romaniyhteisöä. Rohkaistaan käyttämään romanikieltä ja tutustumaan romanikieliseen kulttuuritarjontaan.	Keskustellaan kielen ja kulttuurin merkityksestä omassa yhteisössä. Käytetään apuna kuvia ja sähköistä materiaalia.	L2
T8 innostaa oppilasta käyttämään romanikieltä kielitaidon mukaan koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa	S4 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Rohkaistaan romanikielen käyttöön, osallistutaan kulttuuritarjontaan mahdollisuuksien mukaan. Vanhempien ja isovanhempien perimätiedon hyödyntäminen. Kotien kanssa tehtävä yhteistyö.	L2, L7

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 3

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta osallistumaan keskusteluihin ja arvostamaan omaa ilmaisuaan sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta	S1 Tarjotaan mahdollisuus romanikielisiin vuorovaikutustilanteisiin hyödyntäen kieliyhteisön osaamista. Kehitetään draaman avulla oppilaan sana- ja ilmaisuväriä, keskustelutaitoja sekä kykyä antaa ja vastaanottaa palautetta.	Harjoitellaan vuoropuhelua ja rohkaistaan ilmaisemaan itseään romanikielellä. Harjoitellaan keskustelua ja oman vuoron odottamista vuorovaikutustilanteessa.	L2
Tekstien tulkitseminen			
T2 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisia tekstejä, kehittämään kuullun ja luetun ymmärtämistä ja huomioimaan puhe- ja kirjakielen eroja	S2 Vahvistetaan oppilaan suhdetta romanikielisiin kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kantaottaviin teksteihin keskustelemalla niistä. Kartutetaan sanastoa ja käsitteistöä. Syvennetään tulkinnan taitoa tutustumalla puhe- ja kirjakielen. Vahvistetaan oppilaan suhdetta romanikieliseen tekstimaailmaan myös omaehtoisen lukemisen avulla.	Luetaan yhdessä romanikielisiä runoja, pieniä tarinoita, tehdään havaintoja arki- ja puhekielen eroista. Pohditaan sanojen merkityksiä yhdessä. Apuna käytetään muistipelikortteja, palapelejä ja sähköisiä oppimislustoja.	L4

T3 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja romanikielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Kannustetaan kirjaston ja internetin käyttöön romanikielisen materiaalin etsimisessä ja lukemisessa. Kirjoitetaan omasta elämästä romanikielellä (perhe, harrastukset).	L1, L4, L5
Tekstien tuottaminen			
T4 rohkaista oppilasta kehittämään omaa romanikielistä kirjallista ja suullista ilmaisuaan	S3 Harjoitellaan oikeinkirjoitusta, tekstin rakennetta ja kirjoittamisen vaiheita. Kirjoitetaan tekstejä yksin ja yhdessä ja keskustellaan niistä. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Vahvistetaan romanikielen erikoismerkkien hallintaa.	Harjoitellaan oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan lausetasoista ilmaisua sanelusta. Kuvataan omia kokemuksia kirjoittamalla. Harjoitellaan pienien viestien kirjoittamista ja näppäintaitoja. Kerrotaan itsestä ja lähiympäristöstä romanikielellä. Keskitytään oikeaan lausumiseen. Sana- ja lausekortteja käytetään apuna.	L1, L2
T5 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista yksinkertaisissa asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Harjoitellaan asiasanojen kirjoittamista romanikielellä. Harjoitellaan tekstin kirjoittamisen vaiheita (sanat, lauseet, tarina).	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T6 rohkaista oppilasta keskustelemaan romanikulttuurista, romanien historiasta ja romanikielen merkityksestä yhteisölle	S4 Rohkaistaan oppilasta tutustumaan romanikieleen ja -kulttuuriin sekä romanien historiaan hyödyntämällä romanien kerrontaperinnettä sekä kirjallista aineistoa. Ohjataan oppilasta pohtimaan samanlaisuuteen ja erilaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Ohjataan pohtimaan romanikielen käyttöä ja keskeisiä piirteitä sekä vertailemaan kieliä.	Keskustellaan romanikielen käytöstä kotona, koulussa ja kavereiden kanssa. Keskustellaan romanikulttuurin perusteista.	L2
T7 ohjata oppilasta tutustumaan romanikielen keskeisiin piirteisiin ja vertaamaan romanikieltä suomen	S4 kuten tavoitteen T6 kohdalla	Vertaillaan romanikielisiä sanoja suomenkielisiin sanoihin. Tehdään sanastotehtäviä.	L1, L2

kieleen			
---------	--	--	--

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 4

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta osallistumaan keskusteluihin ja arvostamaan omaa ilmaisuaan sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta	S1 Tarjotaan mahdollisuus romanikielisiin vuorovaikutustilanteisiin hyödyntäen kieliyhteisön osaamista. Kehitetään draaman avulla oppilaan sana- ja ilmaisuväriä, keskustelutaitoja sekä kykyä antaa ja vastaanottaa palautetta.	Harjoitellaan vuoropuhelua ja rohkaistaan ilmaisemaan itseään romanikielellä. Romanikielistä musiikkia käytetään ilmaisun välineenä. Harjoitellaan keskustelua ja oman vuoron odottamista vuorovaikutustilanteessa. Laajennetaan sanavaraston käyttöä omassa ilmaisussa.	L2
Tekstien tulkitseminen			
T2 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisia tekstejä, kehittämään kuullun ja luetun ymmärtämistä ja huomioimaan puhe- ja kirjakielen eroja	S2 Vahvistetaan oppilaan suhdetta romanikielisiin kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kanta-aottaviin teksteihin keskustelemalla niistä. Kartutetaan sanastoa ja käsitteistöä. Syvennetään tulkinnan taitoa tutustumalla puhe- ja kirjakielen. Vahvistetaan oppilaan suhdetta romanikieliseen tekstimaailmaan myös omaehtoisen lukemisen avulla.	Luetaan yhdessä romanikielisiä runoja, kirjoja, tehdään havaintoja arki- ja puhekielen eroista. Harjoitellaan lukemisen ymmärtämisen menetelmiä ja keinoja: avainsanoja, muistiinpanoja, miellekarttoja. Apuna käytetään muistipelikortteja, palapelejä ja sähköisiä oppimisalustoja.	L4
T3 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja romanikielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Kannustetaan kirjaston ja internetin käyttöön romanikielisen materiaalin etsimisessä ja lukemisessa. Kirjoitetaan pieniä tarinoita ja kirjeitä.	L1, L4, L5
Tekstien tuottaminen			
T4 rohkaista oppilasta kehittämään omaa romanikielistä kirjallista ja suullista ilmaisuaan	S3 Harjoitellaan oikeinkirjoitusta, tekstin rakennetta ja kirjoittamisen vaiheita. Kirjoitetaan tekstejä yksin ja yhdessä ja keskustellaan niistä. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja.	Kuvataan omia kokemuksia kirjoittamalla. Harjoitellaan pienten viestien ja tarinoiden kirjoittamista ja näppäintaitoja. Kerrotaan itsestä ja lähiympäristöstä romanikielellä.	L1, L2

	Vahvistetaan romanikielen erikoismerkkien hallintaa.	Keskitytään oikeaan lausumiseen. Sana- ja lausekortteja, sarjakuvia, musiikkia, leikkejä ja sähköisiä alustoja käytetään apuna.	
T5 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista yksinkertaisissa asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Harjoitellaan pienen asiatekstin kirjoittamista. Harjoitellaan pienen tarinan kirjoittamista.	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T6 rohkaista oppilasta keskustelemaan romanikulttuurista, romanien historiasta ja romanikielen merkityksestä yhteisölle	S4 Rohkaistaan oppilasta tutustumaan romanikieleen ja -kulttuuriin sekä romanien historiaan hyödyntämällä romanien kerrontaperinnettä sekä kirjallista aineistoa. Ohjataan oppilasta pohtimaan samanlaisuuteen ja erilaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Ohjataan pohtimaan romanikielen käyttöä ja keskeisiä piirteitä sekä vertailemaan kieliä.	Keskustellaan romanikielen käytöstä eri tilanteissa. Keskustellaan romanikulttuurin piirteistä ja historiasta. Haastatellaan isovanhempia romaniperheen historiasta.	L2
T7 ohjata oppilasta tutustumaan romanikielen keskeisimpiin piirteisiin ja vertaamaan romanikieltä suomen kieleen	S4 kuten tavoitteen T6 kohdalla	Vertaillaan romanikielisiä lauseita suomenkielisiin lauseisiin. Vertaillaan eri kielten rakenteita.	L1, L2

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 5

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta osallistumaan keskusteluihin ja arvostamaan omaa ilmaisuaan sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta	S1 Tarjotaan mahdollisuus romanikielisiin vuorovaikutustilanteisiin hyödyntäen kieliyhteisön osaamista. Kehitetään draaman avulla oppilaan sana- ja ilmaisuväriä, keskustelutaitoja sekä kykyä antaa ja vastaanottaa palautetta.	Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista kannustavassa hengessä. Harjoitellaan draamaharjoitusten ja ilmaisuleikkien avulla ilmaisua.	L2
Tekstien tulkitseminen			

T2 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisia tekstejä, kehittämään kuullun ja luetun ymmärtämistä ja huomioimaan puhe- ja kirjakielen eroja	S2 Vahvistetaan oppilaan suhdetta romanikielisiin kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kanta-aottaviin teksteihin keskustelemalla niistä. Kartutetaan sanastoa ja käsitteistöä. Syvennetään tulkinnan taitoa tutustumalla puhe- ja kirjakieleen. Vahvistetaan oppilaan suhdetta romanikieliseen tekstimaailmaan myös omaehtoisen lukemisen avulla.	Vertaillaan sanojen eri merkityksiä ja synonyymejä. Tutustutaan mielipidekirjoituksiin ja keskustellaan niistä. Harjoitellaan kuullun ymmärtämistä.	L4
T3 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja romanikielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Kannustetaan lukemaan erilaisia tekstilajeja romanikielellä. Kirjoitetaan erilaisia tekstejä.	L1, L4, L5
Tekstien tuottaminen			
T4 rohkaista oppilasta kehittämään omaa romanikielistä kirjallista ja suullista ilmaisuaan	S3 Harjoitellaan oikeinkirjoitusta, tekstin rakennetta ja kirjoittamisen vaiheita. Kirjoitetaan tekstejä yksin ja yhdessä ja keskustellaan niistä. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Vahvistetaan romanikielen erikoismerkkin hallintaa.	Harjoitellaan asioimista eri tilanteissa ja pienen esitelmän pitämistä. Kirjoitetaan eri tekstilajeja yksin ja yhdessä. Harjoitellaan tekstin rakennetta ja laajennetaan sana- ja käsitevarastoa.	L1, L2
T5 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista yksinkertaisissa asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Kannustetaan omaan kirjalliseen tuottamiseen. Kirjoitetaan kanta-aottava teksti, kirjoitetaan asiateksti, tarina ja runo. Vertaillaan eri tekstilajeja.	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T6 rohkaista oppilasta keskustelemaan romanikulttuurista, romanien historiasta ja romanikielen merkityksestä yhteisölle	S4 Rohkaistaan oppilasta tutustumaan romanikieleen ja -kulttuuriin sekä romanien historiaan hyödyntämällä romanien kerrontaperinnettä sekä kirjallista aineistoa. Ohjataan oppilasta pohtimaan samanlaisuuteen ja erilaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Ohjataan pohtimaan romanikielen käyttöä ja keskeisiä piirteitä sekä vertailemaan kieliä.	Keskustellaan romanikielen merkityksestä kulttuurin säilyttäjänä ja identiteetin tukijana. Tutustutaan romanikieliseen kulttuuritarjontaan.	L2

T7 ohjata oppilasta tutustumaan romanikielen keskeisiin piirteisiin ja vertaamaan romanikieltä suomen kieleen	S4 kuten tavoitteen T6 kohdalla	Vertaillaan suomen ja romanikielen kieliopillisia eroja. Tehdään pieniä käännöstehtäviä suullisesti. Tuodaan esille kielessä esiintyviä erityispiirteitä (esimerkiksi maskuliini/feminiini) ihmisestä puhuttaessa.	L1, L2
---	---------------------------------	--	---------------

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 6

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta osallistumaan keskusteluihin ja arvostamaan omaa ilmaisuaan sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta	S1 Tarjotaan mahdollisuus romanikielisiin vuorovaikutustilanteisiin hyödyntäen kieliyhteisön osaamista. Kehitetään draaman avulla oppilaan sana- ja ilmaisuvarantoa, keskustelutaitoja sekä kykyä antaa ja vastaanottaa palautetta.	Harjoitellaan keskustelua ja mielipiteen ilmaisua romanikielellä. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista toisilta oppilailta ja opettajalta.	L2
Tekstien tulkitseminen			
T2 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisia tekstejä, kehittämään kuullun ja luetun ymmärtämistä ja huomioimaan puhe- ja kirjakielen eroja	S2 Vahvistetaan oppilaan suhdetta romanikielisiin kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kantaottaviin teksteihin keskustelemalla niistä. Kartutetaan sanastoa ja käsitteistöä. Syvennetään tulkinnan taitoa tutustumalla puhe- ja kirjakieleen. Vahvistetaan oppilaan suhdetta romanikieliseen tekstimaailmaan myös omaehtoisen lukemisen avulla.	Vertaillaan sanojen eri merkityksiä ja synonyymejä. Tutustutaan mielipidekirjoituksiin ja keskustellaan niistä. Harjoitellaan kuullun ymmärtämistä. Vertaillaan puhe- ja kirjakielisiä ilmaisuja.	L4
T3 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja romanikielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Kannustetaan lukemaan kaunokirjallisuutta. Kirjoitetaan erilaisia tekstejä ja tutustutaan romanikielisiin asiateksteihin.	L1, L4, L5
Tekstien tuottaminen			
T4 rohkaista oppilasta kehittämään omaa romanikielistä kirjallista ja	S3 Harjoitellaan oikeinkirjoitusta, tekstin rakennetta ja kirjoittamisen vaiheita.	Harjoitellaan asioimista eri tilanteissa ja pienen esitelmän pitämistä.	L1, L2

suullista ilmaisuaan	Kirjoitetaan tekstejä yksin ja yhdessä ja keskustellaan niistä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja. Vahvistetaan romanikielen erikoismerkkien hallintaa.	Kirjoitetaan eri tekstilajeja yksin ja yhdessä. Harjoitellaan tekstin rakennetta ja laajennetaan sana- ja käsitevarastoa.	
T5 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista yksinkertaisissa asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Kannustetaan omaan kirjalliseen tuottamiseen. Kirjoitetaan kantaaottava teksti, kirjoitetaan asiateksti, tarina ja runo. Vertaillaan eri tekstilajeja.	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T6 rohkaista oppilasta keskustelemaan romanikulttuurista, romanien historiasta ja romanikielen merkityksestä yhteisölle	S4 Rohkaistaan oppilasta tutustumaan romanikieleen ja -kulttuuriin sekä romanien historiaan hyödyntämällä romanien kerrontaperinnettä sekä kirjallista aineistoa. Ohjataan oppilasta pohtimaan samanlaisuuteen ja erilaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Ohjataan pohtimaan romanikielen käyttöä ja keskeisiä piirteitä sekä vertailemaan kieliä.	Keskustellaan romanikielen merkityksestä kulttuurin säilyttäjänä ja identiteetin tukijana. Tutustutaan romanikieliseen kulttuuritarjontaan. Keskustellaan romanien historiasta ja tutustutaan paikalliseen romaniyhteisöön ja kulttuuriin.	L2
T7 ohjata oppilasta tutustumaan romanikielen keskeisimpiin piirteisiin ja vertaamaan romanikieltä suomen kieleen	S4 kuten tavoitteen T6 kohdalla	Vertaillaan suomen ja romanikielen kielipiillisiä eroja. Tehdään pieniä käännöstehtäviä suullisesti ja havainnoidaan kielten eroja.	L1, L2

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 7

Kulttuuri-identiteetin tukeminen, keskustelu on tärkeää. Historiasta, kulttuurista, tavoista, tapahtumista keskustellaan.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään romanikielellä sekä toimimaan monikielisissä ja -kulttuurisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa	S1 Rohkaistaan oppilasta keskustelemaan kielivaran toaan käyttäen. Harjoitellaan esiintymistä yksin ja yhdessä. Syvennetään oman kieliyhteisön suullisen perinteen sekä keskustelutapojen tuntemusta. Arvioidaan omaa toimintaa sekä harjoitellaan palautteen	Harjoitellaan omasta elämänpiiristä kertomista. Oppilas kertoo itsestään ja elämästään romanikielellä.	L1, L2

niissä	antamista ja vastaanottamista.		
Tekstien tulkitseminen			
T2 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kehittää tekstien tulkinnan taitoa ja monipuolistaa sana- ja ilmaisuväriä hyödyntäen sekä koulussa että muualla opittua	S2 Ohjataan oppilasta omatoimiseen sana- ja ilmaisuvärien kartuttamiseen. Vahvistetaan oppilaan kiinnostusta romanikielisiin teksteihin ja tutustutaan myös pohtiviin ja ohjaaviin teksteihin. Keskustellaan lukukokemuksista eri viestintäympäristöissä.	Ohjataan oppilasta lukemaan eri tekstilajeja ja keskustelemaan niistä.	L4
T3 kannustaa oppilasta keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Vertaillaan suomen ja romanikielen ilmaisutapoja. Keskustellaan eri tekstilajien ilmaisutavoista. Hyödynnetään sosiaalista mediaa ja tutustutaan erilaisiin sähköisiin viestintäympäristöihin. Tutustutaan romanikielisiin uutisiin ja perehdytään romanien historiaan.	L1, L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T4 innostaa oppilasta vahvistamaan tekstien tuottamisen taitoa ja tuottamaan erilaisia tekstejä monimediallisissa oppimisympäristöissä	S3 Syvennetään romanikielen kirjoitustaitoa sekä oikeinkirjoituksen erityispiirteiden hallintaa. Harjoitellaan erilaisten tekstien tuottamista, pohditaan sanojen merkityksiä ja keskustellaan romanikielelle tyypillisistä ilmaisuista. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Keskustellaan teksteistä ja annetaan palautetta niistä.	Harjoitellaan viestin lähettämistä romanikielellä esimerkiksi sähköpostissa ja sosiaalisessa mediassa. Harjoitellaan mielipidekirjoituksen laatimista. Pidetään matka- tai lomapäiväkirjaa. Laaditaan erilaisia tekstejä: esimerkiksi artikkeli, blogi.	L5
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Näppäintaitojen vahvistaminen ja erilaisten tekstien laatiminen. Kiinnitetään huomiota oikeinkirjoitukseen ja kielioppiin.	L2, L5, L7
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T6 ohjata oppilasta tutustumaan romanikieliseen kirjallisuuteen ja mediaan, ymmärtämään omat mahdollisuutensa romanikielen	S4 Havainnoidaan romanikielen käyttöä ja sen merkitystä kotimaassa ja maailmalla. Tutustutaan romanikieliseen mediaan ja vertaillaan eri sukupolvien kielen käyttöä.	Kannustetaan ja rohkaistaan oppilaita tutustumaan Suomen romanien ja kansainvälisten romanien tapakulttuuriin ja	L7

säilyttäjänä sekä hyödyntämään kaksi- tai monikielisyytään	Hankitaan tietoa myös Suomen kansalliskielistä ja vähemmistökielistä sekä niiden merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.	vertailemaan niitä. Pohditaan omaa identiteettiä ja tutustutaan romanien kansainväliseen historiaan.	
--	---	--	--

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8

Kulttuuri-identiteetin tukeminen, keskustelu on tärkeää. Historiasta, kulttuurista, tavoista, tapahtumista keskustellaan.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään romanikielellä sekä toimimaan monikielisissä ja -kulttuurisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 Rohkaistaan oppilasta keskustelemaan kielivaran toaan käyttäen. Harjoitellaan esiintymistä yksin ja yhdessä. Syvennetään oman kieliyhteisön suullisen perinteen sekä keskustelutapojen tuntemusta. Arvioidaan omaa toimintaa sekä harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.	Harjoitellaan keskustelun aloittamista ja ylläpitämistä. Harjoitellaan kuulumisten kertomista ja kysymistä. Harjoitellaan esittäytymistä ja itsestä kertomista. Harjoitellaan kanssakäymistä juhlatilanteissa. Käytetään romanikielistä musiikkia ilmaisun välineenä.	L1, L2
Tekstien tulkitseminen			
T2 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kehittää tekstien tulkinnan taitoa ja monipuolistaa sana- ja ilmaisuvaramon kartuttamiseen. Vahvistetaan oppilaan kiinnostusta romanikielisiin teksteihin ja tutustutaan myös pohtiviin ja ohjaaviin teksteihin. Keskustellaan lukukokemuksista eri viestintäympäristöissä.	S2 Ohjataan oppilasta omatoimiseen sana- ja ilmaisuvaramon kartuttamiseen. Vahvistetaan oppilaan kiinnostusta romanikielisiin teksteihin ja tutustutaan myös pohtiviin ja ohjaaviin teksteihin. Keskustellaan lukukokemuksista eri viestintäympäristöissä.	Harjoitellaan päättelevää ja arvioivaa lukemista sekä sanaston käyttöä.	L4
T3 kannustaa oppilasta keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Harjoitellaan tietotekstin lukemista. Havainnoidaan erilaisten tekstilajien käyttöä eri tilanteissa. Hyödynnetään romanikielisiä uutisia, romanikielisiä lauluja, runoja, kaunokirjallisuutta, internetistä romanien historiaa.	L1, L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T4 innostaa oppilasta vahvistamaan tekstien tuottamisen taitoa ja	S3 Syvennetään romanikielen kirjoitustaitoa sekä oikeinkirjoituksen erityispiirteiden	Harjoitellaan formaalin viestin laatimista esimerkiksi kirje.	L5

tuottamaan erilaisia tekstejä monimediaisissa oppimisympäristöissä	hallintaa. Harjoitellaan erilaisten tekstien tuottamista, pohditaan sanojen merkityksiä ja keskustellaan romanikielelle tyypillisistä ilmaisuista. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Keskustellaan teksteistä ja annetaan palautetta niistä.	Harjoitellaan mielipidekirjoituksen laatimista. Kirjoitetaan matka- tai lomapäiväkirjaa. Laaditaan erilaisia tekstejä: esimerkiksi artikkeli, blogi.	
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Ymmärretään eri kielten ja murteiden eroja ja yhtäläisyyksiä. Kirjoitetaan omia ajatuksia ja mielipiteitä sekä ainekirjoitus.	L2, L5, L7
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T6 ohjata oppilasta tutustumaan romanikieliseen kirjallisuuteen ja mediaan, ymmärtämään omat mahdollisuutensa romanikielen säilyttäjänä sekä hyödyntämään kaksi- tai monikielisyyttään	S4 Havainnoidaan romanikielen käyttöä ja sen merkitystä kotimaassa ja maailmalla. Tutustutaan romanikieliseen mediaan ja vertaillaan eri sukupolvien kielen käyttöä. Hankitaan tietoa myös Suomen kansalliskielistä ja vähemmistökielistä sekä niiden merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.	Harjoitellaan itseilmaisua monimediaisessa oppimisympäristössä. Pohditaan omaa identiteettiä ja tutustutaan romanien historiaan. Keskustellaan jatko-opintoihin ja ammatinvalintaan liittyvistä kysymyksistä.	L7

Perusopetusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Kulttuuri-identiteetin tukeminen, keskustelu on tärkeää. Historiasta, kulttuurista, tavoista, tapahtumista keskustellaan.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään romanikielellä sekä toimimaan monikielisissä ja -kulttuurisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 Rohkaistaan oppilasta keskustelemaan kielivarantoaan käyttäen. Harjoitellaan esiintymistä yksin ja yhdessä. Syvennetään oman kieliyhteisön suullisen perinteen sekä keskustelutapojen tuntemusta. Arvioidaan omaa toimintaa sekä harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.	Kannustetaan käyttämään romanikieltä monipuolisesti vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan esittäytymistä ja itsestä kertomista. Harjoitellaan kanssakäymistä juhlatilanteissa. Käytetään romanikielistä musiikkia ilmaisun välineenä. Harjoitellaan sosiaalisten käytänteiden ja normien mukaista toimintaa.	L1, L2

Tekstien tulkitseminen			
T2 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kehittää tekstien tulkinnan taitoa ja monipuolistaa sana- ja ilmaisuvaramon hyödyntäen sekä koulussa että muualla opittua	S2 Ohjataan oppilasta omatoimiseen sana- ja ilmaisuvaramon kartuttamiseen. Vahvistetaan oppilaan kiinnostusta romanikielisiin teksteihin ja tutustutaan myös pohtiviin ja ohjaaviin teksteihin. Keskustellaan lukukokemuksista eri viestintäympäristöissä.	Syvennetään lukemisen taitoa romanikielellä. Vertaillaan eri tekstilajeja.	L4
T3 kannustaa oppilasta keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Harjoitellaan tietotekstin lukemista ja siitä keskustelua. Hyödynnetään romanikielisiä uutisia, romanikielisiä lauluja, runoja, kaunokirjallisuutta, internetistä romanien historiaa.	L1, L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T4 innostaa oppilasta vahvistamaan tekstien tuottamisen taitoa ja tuottamaan erilaisia tekstejä monimediaisissa oppimisympäristöissä	S3 Syvennetään romanikielen kirjoitustaitoa sekä oikeinkirjoituksen erityispiirteiden hallintaa. Harjoitellaan erilaisten tekstien tuottamista, pohditaan sanojen merkityksiä ja keskustellaan romanikielelle tyypillisistä ilmaisuista. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Keskustellaan teksteistä ja annetaan palautetta niistä.	Harjoitellaan asiatekstin laatimista esimerkiksi essee. Harjoitellaan työhakemuksen laatimista. Syvennetään tekstin tuottamisen taitoja eri tekstilajeissa. Kirjoitetaan romanikielellä erilaisissa tekstiympäristöissä.	L5
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Kirjoitetaan runoja, laulun sanoja esimerkiksi räp, omia tarinoita, pieniä vuoropuheluita ja runoja.	L2, L5, L7
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T6 ohjata oppilasta tutustumaan romanikieliseen kirjallisuuteen ja mediaan, ymmärtämään omat mahdollisuutensa romanikielen säilyttäjänä sekä hyödyntämään kaksi- tai monikielisyystään	S4 Havainnoidaan romanikielen käyttöä ja sen merkitystä kotimaassa ja maailmalla. Tutustutaan romanikieliseen mediaan ja vertaillaan eri sukupolvien kielen käyttöä. Hankitaan tietoa myös Suomen kansalliskielistä ja vähemmistökielistä sekä niiden merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.	Rohkaistaan oppilasta oman äidinkielen käyttöön eri viestintätilanteissa suullisesti ja kirjallisesti. Keskustellaan jatko-opintoihin ja ammatinvalintaan liittyvistä kysymyksistä.	L7

LIITE 3 Perusopetusta täydentävä oppilaan oma äidinkieli

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokalla 1

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 auttaa oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoja sekä rohkaista oppilasta kysymään ja esittämään ajatuksiaan ja kokemuksiaan ilman virheiden pelkoa	S1 Harjoitellaan kuuntelua ja suullista ilmaisua ryhmässä kuten keskustelua, kysymistä, vastaamista ja kertomista.	Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä. Harjoitellaan ryhmään kuulumisen ja osallistumisen taitoja sekä ryhmäviestintätaitoja luokkayhteisössä opettajan ohjauksessa ja/tai ryhmätyönä: kuunteleminen, puheenvuoron pyytäminen, odottaminen ja käyttäminen; jokapäiväiset kohteliaisuussäännöt ja muut arkiset asiat. Harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja sekä nimetään tunteita.	L2
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan	S1 Tutustutaan erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin ja ilmaisukeinoihin muun muassa leikkejä, pelejä ja draamaa hyödyntäen.	Tutustutaan draaman työtapoihin (esimerkiksi stillkuvat, opettaja roolissa, nuket). Havainnoidaan kulttuurille ominaisia ilmaisukeinoja.	L2
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen	S1 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Tuodaan esille omia kokemuksia ja keskustellaan niistä sekä kielenkäytön tilannesidonnaisuudesta. Harjoitellaan ryhmätyötapoja ja toisilta oppimista sekä palautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. Tuodaan esille erilaisia näkökulmia ja keskustellaan niistä. Opitaan epäonnistumisen sietämistä erilaisten tarinoiden avulla ja taitojen erilaisuuden tunnistamista. Havainnoidaan kulttuurille ominaisia	L2

		viestintä- ja vuorovaikutustapoja. Järjestetään tilanteita, jossa on erilaisia ihmisiä paikalla (huoltajat, muut opettajat).	
Tekstien tulkitseminen			
T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa omaehtoiseen lukemiseen kielitaidon mukaan	S2 Tutustutaan erilaisiin teksteihin, kuten satuihin, kertomuksiin, runoihin, yksinkertaisiin tieto- ja mediateksteihin sekä kuviin.	Tutustutaan erilaisiin teksteihin ja keskustellaan niissä käytetyistä ilmaisutavoista. Ohjataan huomioimaan erilaisten tekstien esiintymistä jokapäiväisissä ympäristöissä. Käytetään tunnilla ja kotiläksyinä oppilaan omia materiaaleja. Luetaan yhdessä huoltajan kanssa.	L1, L4
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen	S2 Tutustutaan erilaisiin teksteihin, kuten satuihin, kertomuksiin, runoihin, yksinkertaisiin tieto- ja mediateksteihin sekä kuviin. Harjoitellaan lukemista sekä kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista erityisesti kertovien ja kuvaavien tekstien pohjalta. Keskustellaan teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. Kartutetaan sana- ja ilmaisuväriä teksteihin tutustumalla.	Käsitellään yhdessä opettajan ääneen lukemaa tekstiä. Tarkastellaan ja luetaan kuvia, kirjaimia ja merkkejä, tutkitaan otsikoita, ennakoidaan, tutkitaan ja työstetään tekstejä mm. piirtämällä, draaman avulla tai keskustelemalla. Tuodaan esille lukutaidon merkitys vuorovaikutuksessa.	L1, L4
T6 ohjata oppilasta erilaisiin teksteihin tutustumisessa sekä niistä keskustelemisessa ajatusten ja kokemusten jakamiseksi	S2 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä, liitetään luettua omiin kokemuksiin sekä jaetaan lukukokemuksia. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Etsitään itseä kiinnostavaa	L2, L4

		luettavaa, luetaan tekstejä (mahdollisesti huoltajan avulla) ja harjoitellaan kertomistaitoja. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa kertovissa ja kuvailevissa teksteissä.	
Tekstien tuottaminen			
T7 auttaa oppilasta luomaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 Tutustutaan kirjoitusjärjestelmän ominaispiirteisiin ja harjoitellaan kirjoittamista yksin ja yhdessä sekä leikitellään kielellä.	Harjoitellaan oikeaa kirjoitusasentoa ja erilaisten kirjoitusvälineiden käyttöä. Leikitään ja pelataan kielileikkejä ja -pelejä. Käytetään mielikuvitusta ja luovuutta omissa tarinoissa ja ilmaisussa.	L2
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Harjoitellaan kirjainten tai merkkien kirjoittamista tai piirtämistä. Kirjoitetaan nimiä, kiinnostavia ilmiöitä ja esineitä, sanoja, lauseita ja omia juttuja osaamisen mukaan.	L2, L5
T9 ohjata oppilasta harjoittelemaan tekstin tuottamista sekä rohkaista ilmaisemaan kirjallisesti ajatuksiaan ja havaintojaan kielitaidon mukaan	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Tutkitaan erilaisia tekstejä ja harjoitellaan asioiden graafista esittämistä piirtämisen ja kirjoittamisen avulla. Harjoitellaan näppäintaitoja. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa.	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	S4 Havainnoidaan oman äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä sekä rohkaistaan käyttämään omaa äidinkieltä yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa.	Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä yhteistyössä suomi äidinkielenä ja S2-opetuksen kanssa. Tehdään yhteistyötä huoltajien ja oman kieliyhteisön kanssa. Tutustutaan faktoihin maantiedosta, historiasta, tieteestä ynnä muusta opettajan ja muiden	L1, L2, L3

		kieliyhteisön aikuisten avulla.	
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan omakielistä kulttuuritarjontaa	S4 kuten tavoitteen T10 kohdalla	Tutustutaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin. Osallistutaan kieliyhteisön toimintaan mahdollisuuksien mukaan. Järjestetään monipuolisia oppimistilanteita koulussa ja lähiympäristössä, jossa oppilas voi käyttää omaa äidinkieltä.	L2, L7
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	S5 Tutustutaan opiskelun kieleen ja harjoitellaan tiedonalojen kielen perusteita yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa.	Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. Kuunnellaan omaa kieltä erilaisissa tilanteissa. Käsitellään oppilaiden esille tuomia aiheita.	L1, L2, L5
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille	S5 kuten tavoitteen T12 kohdalla	Yhteistyössä luokanopettajien kanssa suunnitellaan oppilaille yksinkertaisia tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä, tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Käsitellään muiden oppiaineiden sanastoa.	L1, L7

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokalla 2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 auttaa oppilasta kehittämään kuuntelemisen taitoja sekä rohkaista	S1 Harjoitellaan kuuntelua ja suullista ilmaisua ryhmässä, kuten keskustelua, kysymistä,	Harjoitellaan kuuntelemista, puheenvuoron pyytämistä,	L2

oppilasta kysymään ja esittämään ajatuksiaan ja kokemuksiaan ilman virheiden pelkoa	vastaamista ja kertomista. Tutustutaan erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin ja ilmaisukeinoihin muun muassa leikkejä, pelejä ja draamaa hyödyntäen.	odottamista ja puheenvuoron käyttämistä. Harjoitellaan ryhmäviestintätaitoja luokkayhteisössä opettajan ohjauksessa. Harjoitellaan jokapäiväisiä kohteliaisuussääntöjä ja muita arkisia asioita opettajan ohjauksessa ja/tai ryhmätyönä. Harjoitellaan ryhmään kuulumisen ja osallistumisen taitoja. Nimetään tunteita sekä harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja.	
T2 virittää oppilaan uteliaisuutta ja kiinnostusta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöä kohtaan	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Harjoitellaan erilaisia draaman työtapoja. Harjoitellaan kulttuurille ominaisia ilmaisukeinoja.	L2
T3 kannustaa oppilasta kielen ja mielikuvituksen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä. Tuodaan esille omia kokemuksia sekä tarkkaillaan ja kehitetään omia viestintätapoja, havainnoidaan kielenkäytön tilannesidonnaisuus. Harjoitellaan ryhmätyötapoja ja toisilta oppimista, palautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. Tuodaan esille erilaisia näkökulmia ja keskustellaan niistä. Opitaan epäonnistumisen sietämistä ja taitojen erilaisuuden tunnustamista tarinoiden avulla. Järjestetään tilanteita, jossa on erilaisia ihmisiä paikalla.	L2

Tekstien tulkitseminen			
T4 ohjata oppilasta luomaan myönteistä ja uteliasta suhtautumista lukemiseen sekä kannustaa omaehtoiseen lukemiseen kielitaidon mukaan	S2 Tutustutaan erilaisiin teksteihin, kuten satuihin, kertomuksiin, runoihin, yksinkertaisiin tieto- ja mediateksteihin sekä kuviin. Harjoitellaan lukemista sekä kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista erityisesti kertovien ja kuvaavien tekstien pohjalta. Keskustellaan teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. Kartutetaan sana- ja ilmaisuvarantoa teksteihin tutustumalla.	Tutustutaan erilaisiin teksteihin, harjoitellaan lukemista sekä kysymysten tekemistä ja niihin vastaamista. Ohjataan huomioimaan erilaisten tekstien esiintymistä jokapäiväisissä ympäristöissä. Käytetään oppilaan omia materiaaleja oppitunneilla ja kotiläksyinä, tehdään läksyjä huoltajan kanssa.	L1, L4
T5 innostaa oppilasta peruslukutaidon sekä tekstien ymmärtämistaidon oppimiseen	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Keskustellaan erilaisista teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. Kasvatetaan sanavarastoa lukemalla ja yhteisellä keskustelulla luetun pohjalta. Käsitellään kerronnan peruskäsitteitä toiminnallisesti ja draaman keinoin. Tuodaan esille lukutaidon merkitys vuorovaikutuksessa.	L1, L4
T6 ohjata oppilasta erilaisiin teksteihin tutustumisessa sekä niistä keskustelemisessä ajatusten ja kokemusten jakamiseksi	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten yksinkertaisten kaunokirjallisten, tietotekstien, mediatekstien ja kuvien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, liitetään luettua omiin kokemuksiin sekä jaetaan lukukokemuksia. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa, luetaan tekstejä ja harjoitellaan kertomistaitoja. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa kertovissa ja kuvaavissa teksteissä.	L2, L4
Tekstien tuottaminen			

T7 auttaa oppilasta luomaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 Tutustutaan kirjoitusjärjestelmän ominaispiirteisiin ja harjoitellaan kirjoittamista yksin ja yhdessä sekä leikitellään kielellä.	Käytetään mielikuvitusta ja luovuutta omissa tarinoissa ja ilmaisussa. Harjoitellaan yksinkertaisten tekstien luomista yksin ja yhdessä.	L2
T8 ohjata oppilasta tutustumaan omakieliseen kirjoitusjärjestelmään sekä edistää kirjoittamisen perustaitoja	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Harjoitellaan kirjainten tai merkkien kirjoittamista tai piirtämistä. Kirjoitetaan nimiä, kiinnostavia ilmiöitä ja esineitä, sanoja, lauseita ja omia juttuja osaamisen mukaan.	L2, L5
T9 ohjata oppilasta harjoittelemaan tekstin tuottamista sekä rohkaista ilmaisemaan kirjallisesti ajatuksiaan ja havaintojaan kielitaidon mukaan	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Keskustellaan eri tavoista ilmaista asioita. Harjoitellaan omien tekstien suullista tuottamista ja kirjoittamista osaamisen mukaan. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa.	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T10 rohkaista oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään koulussa, kotona ja lähiympäristössä sekä ohjata havainnoimaan omaa kielenkäyttöään ja tutustumaan kielen perusrakenteisiin	S4 Havainnoidaan oman äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä sekä rohkaistaan käyttämään omaa äidinkieltä yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa.	Tutustutaan keskustelussa tarvittaviin kielitiedon käsitteisiin (puhekieli, kirjakieli, erilaiset puhutavat, koulun eri kielet). Havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, mediassa ja vapaa-ajan tilanteissa. Tuetaan oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä yhteistyössä suomi äidinkielenä ja S2-opetuksen kanssa. Tutustutaan maailmankartan avulla paikkoihin, missä opetettavaa kieltä puhutaan.	L1, L2, L3
T11 kannustaa oppilasta tutustumaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tapa- ja juhlaperinteisiin sekä ohjata käyttämään ja arvostamaan	S4 kuten tavoitteen T10 kohdalla	Tutustutaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin. Osallistutaan kieliyhteisön toimintaan mahdollisuuksien mukaan.	L2, L7

omakielistä kulttuuritarjontaa		Järjestetään monipuolisia oppimistilanteita koulussa ja lähiympäristössä, joissa oppilas voi käyttää omaa äidinkieltä.	
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T12 kannustaa oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään erilaisissa opiskelutilanteissa	S5 Tutustutaan opiskelun kieleen ja harjoitellaan tiedonalojen kielen perusteita yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa.	Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Tuodaan esille oman kielen ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. Kuunnellaan omaa kieltä erilaisissa tilanteissa. Käsitellään oppilaiden esille tuomia aiheita.	L1, L2, L5
T13 rakentaa hyvä yhteistyö oman kielen opetuksen ja muun alkuopetuksen välille	S5 kuten tavoitteen T12 kohdalla	Harjoitellaan yksinkertaisia tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Käsitellään samaa sanastoa kuin muiden oppiaineiden opiskelussa.	L1, L7

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 3

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Harjoitellaan yhteistyötaitoja, kuten kuuntelemista ja aloitteiden tekemistä sekä tehdään esityksiä hyödyntämällä omakielisen lähiympäristön ja median mahdollisuuksia. Harjoitellaan oman toiminnan arvointia ja palautteen vastaanottamista.	Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua ryhmässä erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. Harjoitellaan toimimaan vuorovaikutustilanteissa rohkeasti ja rakentavasti. Valmistellaan toisille esitettävää materiaalia ja harjoitellaan puhe-esityksiä.	L2

T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Harjoitellaan vuorovaikutusta erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Käytetään draamaa, esimerkiksi tilannekuvat ja roolinvaihto.	L2
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Opetellaan arvioimaan omaa toimintaa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista oman kulttuurin tapojen näkökannalta.	L1
Tekstien tulkitseminen			
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 Työskennellään monipuolisesti erilaisten tekstien kanssa niin, että oppilaiden suhde omakieliseen tekstimaailmaan vahvistuu. Syvennetään lukemisen ja tekstien tulkinnan taitoa tutustumalla erilaisiin suullisiin ja kirjallisiin teksteihin, erityisesti kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kantaa ottaviin teksteihin. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, muun muassa kysymistä, silmäilyä ja tiivistämistä. Keskustellaan teksteistä, jaetaan lukukokemuksia ja syvennetään tuntemusta siitä, miten erilaiset tekstit rakentuvat. Kartutetaan sana- ja ilmaisuvarantoa.	Tutustutaan lapsille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuvaan ja mediateksteihin. Opitaan käyttämään kirjaston palveluja. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa.	L1, L4, L5
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Harjoitellaan kaunokirjallisuuden sekä erilaisten tieto- ja mediatekstien lukemista. Harjoitellaan käyttämään opittuja lukustrategioita myös omakielisissä teksteissä. Harjoitellaan tekstien sanoman ymmärtämistä. Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa (esimerkiksi sanastoharjoituksia, ylä- ja alakäsitteiden harjoittelua,	L4, L5

		synonyymien valintatehtäviä).	
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Harjoitellaan erilaisten tekstien lukemista ja kertomista. Puhutaan tunnilla luetuista teksteistä ja harjoitellaan eläytymistä rooleihin. Havainnoidaan erilaisten roolihenkilöiden ilmaisutapoja. Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen sekä erilaisten tyylien eroja.	L1, L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 Harjoitellaan kirjoittamisprosessin vaiheita sekä tekstin rakennetta. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja sekä oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteitä ja niiden käyttöä omassa tekstissä. Kirjoitetaan yksin ja yhdessä tekstejä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.	Harjoitellaan kirjoittamista esimerkkien ja mallien perusteella käsin ja tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäen. Käytetään käänteisen opetuksen menetelmiä: oppilaat tutustuvat aiheeseen etukäteen itsenäisesti, sekä tunnilla keskustellaan ja tuotetaan aiheesta tekstejä yksin ja yhdessä.	L2
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Tutustutaan oikeinkirjoitusohjelman käyttämiseen ja oikeinkirjoitussääntöihin. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa.	L1, L2, L5
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 Harjoitellaan kirjoittamisprosessin vaiheita sekä tekstin rakennetta. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja sekä oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteitä ja niiden käyttöä omassa tekstissä. Kirjoitetaan yksin ja yhdessä tekstejä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.	Harjoitellaan omien tarinoiden luomista.	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä	S4 Ohjataan pohtimaan kulttuurisen identiteetin muodostumista sekä oman	Tutustutaan omaa kulttuuriperintöä ilmentäviin teksteihin.	L1, L2

sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Tutustutaan oman äidinkielen keskeisiin rakenteisiin.		
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin	S4 kuten tavoitteen T10 kohdalla	Tuodaan esille oman kielen keskeisiä rakennemalleja ja ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan suomen kielestä eroavia äänteitä. Opetellaan havainnoimaan oman kielen eri piirteitä sekä vertailemaan niitä muihin oppilaille tuttuihin kieliin.	L1, L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 Tutustutaan eri oppiaineiden käsitteisiin ja tekstikäytänteisiin sekä vertaillaan tiedonalojen tekstejä. Harjoitellaan omakielisen tiedon hakua ja median käyttöä. Esitellään ja harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.	Käsitellään muissa oppiaineissa esille tulevia käsitteitä omalla kielellä. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	L1, L4
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5 kuten tavoitteen T12 kohdalla	Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. Kannustetaan oppilasta työskentelemään omalla kielellään sekä hakemaan tietoa itsenäisesti.	L1, L4, L5

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 4

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Harjoitellaan yhteistyötaitoja, kuten kuuntelemista ja aloitteiden tekemistä sekä tehdään esityksiä hyödyntämällä omakielisen lähiympäristön ja median mahdollisuuksia. Harjoitellaan oman toiminnan arviointia ja palautteen vastaanottamista.	Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua ryhmässä erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. Harjoitellaan toimimaan yhteisissä oppimistilanteissa ja vuorovaikutustilanteissa sekä	L2

		rohkeasti että rakentavasti. Valmistellaan tunnilla esitettävää materiaalia.	
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Harjoitellaan vuorovaikutusta erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Käytetään draamamenetelmiä.	L2
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Opetellaan arvioimaan omaa toimintaa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista oman kulttuurin tapojen näkökannalta.	L1
Tekstien tulkitseminen			
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 Työskennellään monipuolisesti erilaisten tekstien kanssa niin, että oppilaiden suhde omakieliseen tekstimaailmaan vahvistuu. Syvennetään lukemisen ja tekstien tulkinnan taitoa tutustumalla erilaisiin suullisiin ja kirjallisiin teksteihin, erityisesti kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kantaa ottaviin teksteihin. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, muun muassa kysymistä, silmäilyä ja tiivistämistä. Keskustellaan teksteistä, jaetaan lukukokemuksia ja syvennetään tuntemusta siitä, miten erilaiset tekstit rakentuvat. Kartutetaan sana- ja ilmaisuvarantoa.	Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Käytetään opetuksessa mm. kirjaston palveluja.	L1, L4, L5
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Pohditaan puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien merkityksiä. Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa (sanastoharjoituksia, ylä- ja alakäsitteiden harjoittelua, synonyymien valintatehtäviä). Harjoitellaan käyttämään opittuja lukustrategioita omakielisissä teksteissä. Puhutaan tunnilla	L4, L5

		luetuista teksteistä ja harjoitellaan eläytymistä rooleihin. Tarkastellaan puhe- ja kirjakielen sekä erilaisten tyylien eroja.	
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Luetaan muiden oppiaineiden tekstejä sekä harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista sekä niiden omaan käyttöön ottamista.	L1 , L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 Harjoitellaan kirjoittamisprosessin vaiheita sekä tekstin rakennetta. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja sekä oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteitä ja niiden käyttöä omassa tekstissä. Kirjoitetaan yksin ja yhdessä tekstejä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.	Harjoitellaan omien asioiden kirjaamista.	L2
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista käsin ja tietokoneella yksin ja ryhmässä. Tutustutaan oikeinkirjoitusohjelman käyttämiseen ja oikeinkirjoitussääntöihin. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa.	L1 , L2, L5
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Käytetään käänteisen opetuksen menetelmiä: oppilaat tutustuvat aiheeseen etukäteen itsenäisesti ja tunnilla keskustellaan ja tuotetaan aiheesta tekstejä yksin ja yhdessä. Opetellaan arvioimaan omia tekstejä sekä palautteen antamista ja vastaanottamista.	L1 , L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään	S4 Ohjataan pohtimaan kulttuurisen	Käsitellään omaa kulttuuriperintöä	L1 , L2

kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	identiteetin muodostumista sekä oman äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Tutustutaan oman äidinkielen keskeisiin rakenteisiin.	ilmentäviä tekstejä ja havainnoidaan kulttuuripiirteitä.	
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin	S4 kuten tavoitteen T10 kohdalla	Tutustutaan sanaluokkiin ja yksinkertaisiin lauserakenteisiin. Harjoitellaan käyttämään oman kielen rakennemalleja. Opetellaan havainnoimaan oman kielen eri piirteitä ja vertailemaan niitä muihin oppilaiden tuntemiin kieliin.	L1, L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 Tutustutaan eri oppiaineiden käsitteisiin ja tekstikäytänteisiin sekä vertaillaan tiedonalojen tekstejä. Harjoitellaan omakielisen tiedon hakua ja median käyttöä. Esitellään ja harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.	Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	L1, L4
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5 kuten tavoitteen T12 kohdalla	Harjoitellaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. Harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita kuten esimerkiksi runot, laulut, käsitekartat, kielten vertailu.	L1, L4, L5

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokalla 5

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Harjoitellaan yhteistyötaitoja, kuten kuuntelemista ja aloitteiden tekemistä sekä tehdään esityksiä hyödyntämällä omakielisen lähiympäristön ja median mahdollisuuksia. Harjoitellaan oman toiminnan arviointia ja	Toimitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja ilmaistaan mielipiteensä rohkeasti ja rakentavasti.	L2

	palautteen vastaanottamista.		
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Osallistutaan oman luokan sekä kouluyhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, sen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Harjoitellaan omaa osaamista ilmaisevien esitysten tekemistä ja esittämistä.	L2
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista. Tehdään ryhmätöitä, jossa oppilailla on erilaiset roolit ja vastuut sekä harjoitellaan tilanteiden ja tulosten arvioimista.	L1
Tekstien tulkitseminen			
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 Työskennellään monipuolisesti erilaisten tekstien kanssa niin, että oppilaiden suhde omakieliseen tekstimaailmaan vahvistuu. Syvennetään lukemisen ja tekstien tulkinnan taitoa tutustumalla erilaisiin suullisiin ja kirjallisiin teksteihin, erityisesti kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kantaa ottaviin teksteihin. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, muun muassa kysymistä, silmäilyä ja tiivistämistä. Keskustellaan teksteistä, jaetaan lukukokemuksia ja syvennetään tuntemusta siitä, miten erilaiset tekstit rakentuvat. Kartutetaan sana- ja ilmaisuvaramia.	Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja luetaan erilaisia tekstejä. Käytetään kirjaston palveluja.	L1, L4, L5
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Käytetään opittua taitoa tunnistaa omakielisissä teksteissä kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaaottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Työskennellään eri	L4, L5

		oppiaineiden tekstilajien kanssa. Keskustellaan tekstien mahdollisista piilomerkityksistä ja monimerkityksellisyydestä.	
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Pohditaan kaunokirjallisuuden merkitystä omien kokemusten ja ympäristön kannalta. Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä sekä innostetaan kulttuurin pariin. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla.	L1 , L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 Harjoitellaan kirjoittamisprosessin vaiheita sekä tekstin rakennetta. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja sekä oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteitä ja niiden käyttöä tekstissä. Kirjoitetaan yksin ja yhdessä tekstejä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.	Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. Harjoitellaan kirjallista ilmaisua ja omien tekstien kirjoittamista.	L2
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita ja tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden valintaa. Käytetään oikeinkirjoitusohjelmia. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. Harjoitellaan oikeinkirjoitussääntöjen huomioon ottamista omissa kirjoituksissa.	L1 , L2, L5
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Harjoitellaan sekä fiktiivisten sekä ei-fiktiivisten monimuotoisten tekstien tuottamista omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien	L1 , L2

		pohjalta. Harjoitellaan tekstien kokoamista tai tuottamista ryhmätyönä.	
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 Ohjataan pohtimaan kulttuurisen identiteetin muodostumista sekä oman äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Tutustutaan oman äidinkielen keskeisiin rakenteisiin.	Tutustutaan omaa kulttuuriperintöä ilmentäviin teksteihin. Kannustetaan oppilasta arvostamaan sekä oman että Suomen kulttuurin erityispiirteitä. Käsitellään kulttuuriin kuuluvia ja historiallisia elämäntapoja ja perinteitä.	L1, L2
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin	S4 kuten tavoitteen T10 kohdalla	Tuodaan esille kielelle ominaisten rakenteiden vaikutusta merkitykseen (kielen morfologia ja syntaksi). Käytetään esimerkkimalleja kielen rakenteiden oppimisessa. Verrataan oppilaille tutujen kielten rakenteita ja sanastoa.	L1, L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 Tutustutaan eri oppiaineiden käsitteisiin ja tekstikäytänteisiin sekä vertaillaan tiedonalojen tekstejä. Harjoitellaan omakielisen tiedon hakua ja median käyttöä. Esitellään ja harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.	Käsitellään muissa oppiaineissa esille tulevia käsitteitä omalla kielellä. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Käytetään eri tiedealojen sanastoa (esimerkiksi Opetushallituksen sanastoaineisto).	L1, L4
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5 kuten tavoitteen T12 kohdalla	Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisessä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. Harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.	L1, L4, L5

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokalla 6

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen
-----------------------------	--	-------------------------	----------------------

			osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 kannustaa oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1 Harjoitellaan yhteistyötaitoja, kuten kuuntelemista ja aloitteiden tekemistä sekä tehdään esityksiä hyödyntämällä omakielisen lähiympäristön ja median mahdollisuuksia. Harjoitellaan oman toiminnan arviointia ja palautteen vastaanottamista.	Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa.	L2
T2 kannustaa oppilasta erilaisten ilmaisukeinojen käyttöön, myös ryhmä- ja vuorovaikutustilanteissa	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Käytetään omaa osaamista ja vuorovaikutustaitoja asioiden esittelemisessä toisille.	L2
T3 ohjata oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa ja vastaanottamaan sekä antamaan palautetta	S1 kuten tavoitteen T1 kohdalla	Harjoitellaan oppimisen ja vertaisoppimisen taitoja vuorovaikutustilanteissa. Tehdään ryhmätöitä, joissa oppilailla on erilaiset roolit ja vastuut sekä harjoitellaan tilanteiden ja tulosten arvioimista.	L1
Tekstien tulkitseminen			
T4 innostaa oppilasta omaehtoiseen lukemiseen ja omakielisten tekstien käyttöön kielitaidon mukaan	S2 Työskennellään monipuolisesti erilaisten tekstien kanssa niin, että oppilaiden suhde omakieliseen tekstimaailmaan vahvistuu. Syvennetään lukemisen ja tekstien tulkinnan taitoa tutustumalla erilaisiin suullisiin ja kirjallisiin teksteihin, erityisesti kertoviin, kuvaaviin ja yksinkertaisiin kantaa ottaviin teksteihin. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, muun muassa kysymistä, silmäilyä ja tiivistämistä. Keskustellaan teksteistä, jaetaan lukukokemuksia ja syvennetään tuntemusta siitä, miten erilaiset tekstit rakentuvat. Kartutetaan sana- ja ilmaisuvarantoa.	Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa.	L1, L4, L5
T5 ohjata oppilasta edistämään peruslukutaidon sujuvoitumista sekä	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Keskustellaan tekstien mahdollisista piilomerkityksistä ja	L4, L5

tekstien ymmärtämisen taitoja ja lukemisen strategiataitoja		monimerkityksellisyydestä. Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä sekä tiedon lähteen selvittämistä sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja hierarkioita.	
T6 ohjata oppilaita käyttämään lukutaitoaan ja tekstejä elämysten saamiseksi, tiedon hankkimiseksi ja arvioimiseksi sekä keskustelemaan teksteistä	S2 kuten tavoitteen T4 kohdalla	Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla	L1 , L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T7 auttaa oppilasta kehittämään ilmaisuaan sekä positiivista suhtautumista kirjoittamiseen kielitaidon mukaan	S3 Harjoitellaan kirjoittamisprosessin vaiheita sekä tekstin rakennetta. Harjoitellaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja sekä oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteitä ja niiden käyttöä omassa tekstissä. Kirjoitetaan yksin ja yhdessä tekstejä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.	Syvennetään oppilaan tietoisuutta eri tiedonalojen kielten eroista.	L2
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan ja sujuvoittamaan kirjoittamisen perustaitoja sekä tekstien tuottamisen taitoa	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Syvennetään tekstin suunnittelun ja tuottamisen taitoja sekä tekstilajille sopivan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden käyttöä. Harjoitellaan omien tekstien tuottamista esimerkkien avulla. Opitaan ottamaan huomioon muissa oppiaineissa opittuja malleja tekstien rakentamisessa. Käytetään opittua tietoa kirjoittamisprosessin vaiheista ja muokataan tekstejä palautteen	L1 , L2, L5

		perusteella.	
T9 innostaa oppilasta edistämään ajatusten ja kokemusten ilmaisemista asiateksteissä ja kaunokirjallisissa teksteissä	S3 kuten tavoitteen T7 kohdalla	Harjoitellaan tekstien kokoamista tai tuottamista ryhmätyönä. Otetaan oikeinkirjoitussääntöjä huomioon omissa kirjoituksissa.	L1, L2
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T10 auttaa oppilasta ymmärtämään kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä pohtimaan äidinkielen merkitystä	S4 Ohjataan pohtimaan kulttuurisen identiteetin muodostumista sekä oman äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Tutustutaan oman äidinkielen keskeisiin rakenteisiin.	Käsitellään oman kulttuuriperintöä ilmentäviä tekstejä ja pohditaan kulttuurin merkityksiä. Käsitellään kulttuuriin kuuluvia ja historiallisia elämäntapoja ja perinteitä.	L1, L2
T11 ohjata oppilasta tutustumaan keskeisiin rakenteisiin	S4 kuten tavoitteen T10 kohdalla	Käytetään esimerkimalleja oman tekstin rakentamisessa. Verrataan oppilaille tutujen kielten rakenteita ja sanastoa.	L1, L2
Kielen käyttö oppimisen tukena			
T12 ohjata oppilasta hyödyntämään oman äidinkielen taitoa kaikessa oppimisessa ja kehittämään eri tiedonalojen kieltä	S5 Tutustutaan eri oppiaineiden käsitteisiin ja tekstikäytänteisiin sekä vertaillaan tiedonalojen tekstejä. Harjoitellaan omakielisen tiedon hakua ja median käyttöä. Esitellään ja harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.	Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena. Käytetään eri tiedealojen sanastoja (esimerkiksi Opetushallituksen sanastoaineisto).	L1, L4
T13 tarjota oppilaalle välineitä omakielisen tiedon etsimiseen, pohtimiseen ja arviointiin sekä tukea oppilasta omaksumaan itseohjautuva tapa opiskella omaa äidinkieltään	S5 kuten tavoitteen T12 kohdalla	Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä omakielisissä tiedonhankinnassa ja tiedon arvioimista. Harjoitellaan erilaisia kielenoppimisen strategioita.	L1, L4, L5

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen tavoitteet vuosiluokalla 7

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta edistämään	S1 Keskustellaan nuorten maailman, kotien ja	Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa	L1, L2

taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	kieliyhteisön tapahtumista, harjoitellaan keskustelua, väittelyä ja mielipiteiden ilmaisemista, vertaillaan eri kieliyhteisöjen vuorovaikutus- ja keskustelutapoja. Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita hyödyntämällä omakielisen ympäristön ja median mahdollisuuksia. Arvioidaan omaa toimintaa sekä harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.	vuorovaikutustilanteissa sekä havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa (selostus, referointi, argumentointi ym.). Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielenkäytön keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Havainnoidaan kulttuuriin sopivia vuorovaikutus- ja ongelmaratkaisutapoja sekä pohditaan vuorovaikutuksen tilannesidonnaisuuksia. Ohjataan oppilasta kehittämään erilaisuuden hyväksymisen taitoja, identiteetin vahvistamista ja hyvää itsetuntoa. Harjoitellaan sosiaalisen median käyttötaitoja oman kulttuuriyhteisön tapojen mukaisesti. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään omia vahvuuksia ja toimimaan aktiivisesti. Tarkastellaan median ja sosiaalisen median vaikuttamiskeinoja.	
Tekstien tulkitseminen			
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta omakielisiin teksteihin hyödyntämällä oppilaiden ehdottamia tekstejä. Laajennetaan lukemisen kohteita ja ohjataan käyttämään erilaisia lähteitä omakielisten tekstien	Luetaan omakielistä kirjallisuutta. Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, tietokirjoja, klassikoita ja	L2, L5, L7

	löytämiseksi. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja harjoitellaan lähteiden luotettavuuden arviointia. Tutustutaan myös pohtiviin ja ohjaaviin teksteihin. Jaetaan lukukokemuksia ja tulkintoja teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä.	nykykirjallisuutta. Kannustetaan kirjastojen tarjonnan aktiiviseen ja monipuoliseen hyödyntämiseen.	
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä sekä esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Kehitetään tekstin ymmärtämisen strategioita. Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Käytetään opittuja tietoja kirjallisuuden päälajeista, alalajeista, keskeisistä tyylivirtauksista ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheista. Tarkastellaan kirjallisuuden keskeisten lajien esiintymistä omakielisessä kirjallisuudessa. Tarkastellaan kriittisesti median ja sosiaalisen median tekstejä. Etsitään tekstien keskinäisiä suhteita. Käsitellään omakielisiä autenttisia tekstejä koko kielialueelta kulttuuri-	L2, L4, L5

		ja historiallista taustaa huomioon ottaen.	
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Käsitellään koulussa esille tulevia tekstilajeja erilaisia kielenkäyttö- ja vuorovaikutustilanteita huomioon ottaen. Tarkastellaan kriittisesti tekstilajeja ja niiden kielellisiä piirteitä (tekstin tarkoitus, arvot, vaikuttamiskeinot jne.). Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia erilaisissa viestintäympäristöissä.	L1, L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 Harjoitellaan kertovien, kuvaavien, kantaa ottavien, pohtivien ja ohjaavien tekstien tuottamista erilaisia tarkoituksia varten sekä syvennetään kirjoittamisprosessin vaiheiden hallintaa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Syvennetään oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteiden tuntemusta ja niiden hallintaa omassa tekstissä sekä pohditaan eri sanojen ja ilmaisujen merkitysten ja sävyjen vaikutusta tekstiin. Kirjoitetaan tekstejä yksin ja yhdessä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.	Käytetään opittuja keinoja luoda erilaisia tekstejä. Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan ottaen huomioon eri tekstityyppien rakentamisen periaatteita: kielellisinä, visuaalisina, auditiivisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja, otetaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma, kannustava palaute ja oppilaan vahvuuksien tunnistaminen.	L2, L5
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Käytetään opittuja tekstintuottamisen taitoja omalla äidinkielellä. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien	L1, L2

		tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita.	
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville sekä erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan oman mielipiteen ilmaisemista ja perustelemista kirjallisesti. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Harjoitellaan lähdekritiikkiä. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse.	L1, L2, L7
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T8 ohjata oppilasta pohtimaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	S4 Tutustutaan omakieliseen mediaan ja kulttuuritarjontaan sekä harjoitellaan niiden kriittistä tarkastelua. Syvennetään oman äidinkielen keskeisten rakenteiden ja muiden piirteiden tuntemusta ja vertaillaan niitä suomen kieleen. Hankitaan tietoa myös Suomen kansalliskielistä ja vähemmistökielistä	Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä ja innostetaan kulttuurin pariin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, tietokirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta. Pohditaan kirjallisuuden lukemisen kautta esille tulevia tietoja ja tulkintoja omasta	L1, L2, L7

	sekä niiden merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.	kulttuurista nykyajan ja monikulttuurisuuden sekä erilaisuuden näkökulmasta. Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia.	
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4 kuten tavoitteen T8 kohdalla	Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Harjoitellaan eri rekistereiden, tyylipiirteiden ja sävyjen ilmaisemista omissa teksteissä.	L2, L4
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4 kuten tavoitteen T8 kohdalla	Tutustutaan oman kielen lingvistiseen, historialliseen ja maantieteellisen alkuperään. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Tehdään kielellisiä vertailuja (oma äidinkieli-suomivieraat kielet).	L2, L4, L5
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta. Laajennetaan omakielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena.	Kokeillaan ja käytetään etäopetusmuotoja. Tuotetaan yksinkertaisia digitaalisia tekstejä. Hyödynnetään oppilaan osaamista ja tietoja oman äidinkielen taitojen kehittämisessä. Käytetään erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Käytetään tiedonhaussa osattuja kieliä ja tietotekniikkaosaamista sekä kansalliskirjastoa ja erikielisiä kirjastoja.	L1 , L4, L6

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen tavoitteet vuosiluokalla 8

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 Keskustellaan nuorten maailman, kotien ja kieliyhteisön tapahtumista, harjoitellaan keskustelua, väittelyä ja mielipiteiden ilmaisemista, vertaillaan eri kieliyhteisöjen vuorovaikutus- ja keskustelutapoja. Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita hyödyntämällä omakielisen ympäristön ja median mahdollisuuksia. Arvioidaan omaa toimintaa sekä harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.	Harjoitellaan taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti sekä pohditaan palautteesta oppimista. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa (selostus, referointi, argumentointi ym.). Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista. Harjoitellaan omassa kielenkäytössä viestintätilanteille tyypillisiä kielen keinoja. Harjoitellaan tilanteisiin ja kulttuuriin sopivia vuorovaikutus- ja ongelmaratkaisutapoja. Harjoitellaan sosiaalisen median käyttötaitoja oman kulttuuriyhteisön tapojen mukaisesti. Harjoitellaan omien esitysten havainnollistamista ja esiintymistaitoja. Harjoitellaan arvioimaan omia vahvuuksiaan ja havaitsemaan kehittämiskohteita.	L1, L2
Tekstien tulkitseminen			
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta omakielisiin teksteihin hyödyntämällä oppilaiden ehdottamia tekstejä. Laajennetaan lukemisen kohteita ja ohjataan käyttämään erilaisia lähteitä omakielisten tekstien löytämiseksi. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja harjoitellaan	Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Käsitellään oppilaiden valitsemia tekstejä yksin ja yhdessä. Käytetään kansalliskirjastoa ja erikielisiä kirjastoja. Monipuolistetaan	L2, L5, L7

	lähteiden luotettavuuden arviointia. Tutustutaan myös pohtiviin ja ohjaaviin teksteihin. Jaetaan lukukokemuksia ja tulkintoja teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä.	lukuharrastusta tutustumalla eri taidelajeihin, esimerkiksi kirjoihin perustuvat elokuvat, maalaukset ym.	
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien ymmärtämistä ja tulkitsemista	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Perehdytään erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja tosiasian erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Syvennetään tekstilajitaitoja yksin ja yhdessä. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa sekä syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta.	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Käytetään erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Käytetään tiedonhaussa oppilaan osaamia kieliä. Harjoitellaan eri tekstilajien tietosisällön tiivistämistä ja esitlemistä toisille.	L1 , L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 Harjoitellaan kertovien, kuvaavien, kantaa ottavien, pohtivien ja ohjaavien tekstien tuottamista erilaisia tarkoituksia varten sekä syvennetään kirjoittamisprosessin vaiheiden hallintaa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja	Harjoitellaan tekstien kohdentamista sekä kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tarkastellaan erilaisia ajan ja	L2, L5

	näppäintaitoja. Syvennetään oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteiden tuntemusta ja niiden hallintaa omassa tekstissä sekä pohditaan eri sanojen ja ilmaisujen merkitysten ja sävyjen vaikutusta tekstiin. Kirjoitetaan tekstejä yksin ja yhdessä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.	suhtautumisen ilmaisutapoja sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivia ilmaisutapoja.	
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet) sekä opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja ja ilmaisemaan viittaussuhteita. Tutkitaan tekstejä ja niiden merkityksiä. Käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään tekstejä eritellen havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Otetaan huomioon oman kielen kirjakielen konventiot.	L1, L2
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville sekä pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä.	L1, L2, L7
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T8 ohjata oppilasta pohtimaan	S4 Tutustutaan omakieliseen mediaan ja	Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä	L1, L2, L7

kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	kulttuuritarjontaan sekä harjoitellaan niiden kriittistä tarkastelua. Syvennetään oman äidinkielen keskeisten rakenteiden ja muiden piirteiden tuntemusta ja vertaillaan niitä suomen kieleen. Hankitaan tietoa myös Suomen kansalliskielistä ja vähemmistökielistä sekä niiden merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.	ja innostetaan kulttuurin pariin. Pohditaan kirjallisuuden lukemisen kautta esille tulevia tietoja ja tulkintoja omasta kulttuurista nykyajan ja monikulttuurisuuden sekä erilaisuuden näkökulmasta. Käsitellään kielialueen kulttuuriin vaikuttaneita merkkiteoksia.	
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4 kuten tavoitteen T8 kohdalla	Opitaan käyttämään omassa ilmaisussa tarkoituksenmukaisia sävyjä, tyylejä, rakenteita.	L2, L4
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4 kuten tavoitteen T8 kohdalla	Tutustutaan oman kielen lingvistiseen, historialliseen ja maantieteelliseen alkuperään. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Tehdään kielellisiä vertailuja (oma äidinkieli-suomivieraat kielet) Tarkastellaan mediakieltä.	L2, L4, L5
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta. Laajennetaan omakielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena.	Tarkastellaan ja harjoitellaan eri oppiaineiden perustekstilajeja, esimerkiksi käsitteen määrittely, koevastaus ja tutkielma. Harjoitellaan lähdekritiikkiä. Rakennetaan kokonaisuuksia eri lähteistä saaduista tiedoista. Käytetään etäopetusmuotoja.	L1 , L4, L6

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Sisältöalueet	Espoon näkökulma	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta edistämään taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja arvioimaan omaa toimintaansa niissä	S1 Keskustellaan nuorten maailman, kotien ja kieliyhteisön tapahtumista, harjoitellaan keskustelua, väittelyä ja mielipiteiden ilmaisemista, vertaillaan eri kieliyhteisöjen vuorovaikutus- ja keskustelutapoja. Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita hyödyntämällä omakielisen ympäristön ja median mahdollisuuksia. Arvioidaan omaa toimintaa sekä harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.	Ohjataan oppilasta ottamaan huomioon positiivisen kasvun ja oppimisen näkökulma. Harjoitellaan erilaisuuden kohtaamista (mm. ryhmätyöt, draama). Lisätään tietoa maailman eri kulttuureista. Pohditaan omaan kulttuuriin kuuluvia viestintätapoja ja verrataan niitä muiden kulttuurien viestintätapoihin. Harjoitellaan argumentointitaitojen kehittämistä. Harjoitellaan ilmaisutapojen mukauttamista kulttuuriympäristöön ja tilanteeseen sopivaksi. Kehitetään palautteen antamista ja vastaanottamista.	L1, L2
Tekstien tulkitseminen			
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan lukuharrastustaan kielitaidon mukaan	S2 Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta omakielisiin teksteihin hyödyntämällä oppilaiden ehdottamia tekstejä. Laajennetaan lukemisen kohteita ja ohjataan käyttämään erilaisia lähteitä omakielisten tekstien löytämiseksi. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja harjoitellaan lähteiden luotettavuuden arviointia. Tutustutaan myös pohtiviin ja ohjaaviin teksteihin. Jaetaan lukukokemuksia ja tulkintoja teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä.	Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä.	L2, L5, L7
T3 innostaa oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa sekä erilaisten tekstien	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Tarkastetaan kriittisesti tekstilajeja ja niiden kielellisiä piirteitä. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria	L2, L4, L5

ymmärtämistä ja tulkitsemista		itse.	
T4 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan käyttää tekstejä ja lukutaitoaan tiedon hankkimiseksi, elämysten saamiseksi sekä keskustelemaan teksteistä erilaisissa viestintäympäristöissä	S2 kuten tavoitteen T2 kohdalla	Jaetaan kokemuksia, tulkintoja ja elämyksiä etäopetusvälineiden avulla.	L1, L2, L4
Tekstien tuottaminen			
T5 rohkaista oppilasta kehittämään teksteissään omaa ilmaisuaan sekä auttaa oppilasta vahvistamaan positiivista suhtautumista kirjoittamiseen	S3 Harjoitellaan kertovien, kuvaavien, kantaa ottavien, pohtivien ja ohjaavien tekstien tuottamista erilaisia tarkoituksia varten sekä syvennetään kirjoittamisprosessin vaiheiden hallintaa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Syvennetään oman kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteiden tuntemusta ja niiden hallintaa omassa tekstissä sekä pohditaan eri sanojen ja ilmaisujen merkitysten ja sävyjen vaikutusta tekstiin. Kirjoitetaan tekstejä yksin ja yhdessä sekä keskustellaan ja annetaan palautetta niistä.	Syvennetään erilaisten tekstien tuottamisen taitoja. Jaetaan omia tuotoksia etäopetusvälineiden avulla.	L2, L5
T6 ohjata oppilasta sujuvoittamaan ja monipuolistamaan kirjoittamisen taitoa sekä syventämään tekstilajien tuntemusta	S3 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Tarkastellaan kirjallisuuden keskeisten lajien esiintymistä omakielisessä kirjallisuudessa. Käytetään opittuja tekstintuottamisen taitoja omalla äidinkielellä. Syvennetään tekstilajien kielellisten piirteiden tuntemusta.	L1, L2
T7 kannustaa oppilasta tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä	S3 kuten tavoitteen T5 kohdalla	Syvennetään taitoa käyttää asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaista viittaussuhteita. Harjaannutetaan eri rekistereitä, tyyli- ja sävy- ja tekstilähtöisesti omassa teksteissä.	L1, L2, L7
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T8 ohjata oppilasta pohtimaan	S4 Tutustutaan omakieliseen mediaan ja	Tarjotaan luku- ja kulttuurielämyksiä	L1, L2, L7

kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen käyttöä, merkitystä ja asemaa osana erilaisia kieliyhteisöjä sekä hyödyntämään erikielistä mediaa ja kulttuuritarjontaa	kulttuuritarjontaan sekä harjoitellaan niiden kriittistä tarkastelua. Syvennetään oman äidinkielen keskeisten rakenteiden ja muiden piirteiden tuntemusta ja vertaillaan niitä suomen kieleen. Hankitaan tietoa myös Suomen kansalliskielistä ja vähemmistökielistä sekä niiden merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.	ja innostetaan kulttuurin pariin. Käsitellään kielialueen nykyaikaisia teoksia. Keskustellaan erilaisista kielellisistä ja kulttuurisista identiteeteistä ja pohditaan omia identiteettejä. Tarkastellaan median kieltä ja tunnistetaan sen paikallisia ominaisuuksia. Verrataan mediatekstejä ja pohditaan niiden tarkoituksperää.	
T9 kannustaa oppilasta tunnistamaan kielen erilaisia rekistereitä, esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielen eroja sekä kielen käyttöä eri tilanteissa	S4 kuten tavoitteen T8 kohdalla	Syvennetään taitoa käyttää omassa ilmaisussa tarkoituksenmukaisia sävyjä, tyylejä, rakenteita.	L2, L4
T10 ohjata oppilasta syventämään tietojaan äidinkielen keskeisistä rakenteista ja analysoimaan niitä	S4 kuten tavoitteen T8 kohdalla	Syvennetään oman kielen rakenteiden ja oikeinkirjoitussääntöjen osaamista.	L2, L4, L5
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena			
T11 auttaa oppilasta kehittämään taitoa käyttää äidinkieltään tiedonhaussa ja tiedonkäsittelyssä eri oppiaineissa ja ympäristöissä	S5 Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta. Laajennetaan omakielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena.	Syvennetään taitoa rakentaa eri lähteistä eri kielillä saaduista tiedoista omia kokonaisuuksia ja tehdä johtopäätöksiä. Käytetään etäopetusmuotoja.	L1 , L4, L6